

„FÉLJÉTEK AZ ISTENT, ÉS NÉKI ADJATOK DICSŐSÉGET!” (Jel. 14:7.) SOLI DEO GLORIA!

RADOSTYÁNI SION

A RADOSTYÁNI EGYHÁZ LAPJA * XL ÉVFOLYAM I. SZÁM * 2003. FEBRUÁR * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: Levél az olvasóhoz * Gyászbeszéd Filep Zoltán porai felett *
* Filep Zoltán rövid életrajza * Ébresztő, Amerika! * Dömötör Tibor: Új esztendő *
* A népszámlálás vallási adataival kapcsolatban * Heltai Gáspár: Száz fabulájából *
* Az egyházközség 2002. évi statisztikája * Díjtételek a temetőnkön * Hírek, hirdetések *

A Radostyáni Református Egyházközség úrvacsorai szent edényei a Sárospataki Kollégium Múzeumában

*„Nagy bölcsességre vall az, ha nem vagyunk hirtelen cselekedetűek,
s nem ragaszkodunk makacsul egyéni nézetünkhöz. Hallgass a
náladnál bölcsőbb útmutatására. A becsületes élet teszi az embert
Isten szerint bölccsé és jártassá sok dologban. Mennél jobban
megalázkodik és engedelmeskedik valaki Istennek, annál bölcsőbb és
békességesebb lesz mindenben.” Kempis Tamás (1379-1471.)*

Levél az Olvasóhoz

Miről is írjak most Nektek, mit szeretnétek leginkább olvasni? Próbálok kitalálni gondolataitokat, de ez sokszor nem is olyan könnyű.

Gondolom, arról nem olvasnátok, hogy milyen hosszú és hideg ez a tél, hogy sok fatolvaj tarolja tarrá természeti szépségünket, teszi irtvánnyá határainkat, erdőszéleinket.

Gondolom, inkább szeretnétek már látni virágos kiskertjeiteket, illatozó gyümölcsöseiteket, melyek a jövő termésének reménységével gyönyörködtetnének. Szeretnétek megfürödni az első tavaszi napsugárban, feltekinteni a kéklő égre, szeretnétek kibújni a tél bezártságából, s szeretnétek végre szabadon dolgozni, lélegzetet venni a kikeleteli természetben.

Arról sem írok, hogy mennyire mélyen jár az emberiség a 2003. év elején, egyházilag, társadalmilag, erkölcsileg. Ezeket a gondolkodó ember tudja. Ti is tudjátok, kedves Híveim.

Inkább arról írok, hogy milyen szép lenne teli templomban ünnepelni az Úr drága és szent napját hétről-hétre. Milyen áldott lenne az a faluközösség, ahol valóban közösség születne, s nem idegenként utazna a buszon két radostyáni egymás közvetlen közelében. Hanem lenne egymás terhét ismerő és szeretetben hordozó közösség a mi falunk népe.

Arról sem írok, hogy az európai unió minden gondot megold majd. Mert nem fog megoldani! Nektek kell megtalálni a boldogulástok útját. Senki mástól ne várjátok, hogy helyettetek cselekszik majd. Ne higgyétek, hogy más annyira szívén viseli jövőtöket, sorstokat, lehetőségeiteket. Ha erre vártok, sorstalanság lesz jutalmatok.

Inkább arról írnék, hogy lehetőségeiteket felismertétek, s választottátok Isten segédelmét kérve az áldás életet teljessé tevő útját, s ez írásomat azzal zárnám, hogy mindnyájan boldogok vagytok. Bár leírhatnám!

GYÁSZBESZÉD FILEP ZOLTÁN LELKIPÁSZTOR PORAI FELETT

*„Ama nemes harcot megharcoltam,
futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam:
Végezetre eltételezt nékem az igazság koronája,
melyet megád nékem az Úr ama napon, az igaz
Bíró; nemcsak nékem pedig, hanem
mindazoknak is, akik vágyva várják az ő
megjelenését.”* *II. Timótheus 4:7-8.*

Megszomorodott szívű gyászoló Családtagok, Filep Zoltán lelkipásztorunk ravatalánál összesereglett végtisztességtévő keresztyén Gyülekezet!

E világi létünk könnyörtelen elmúlását mutatja és példázza ez a kicsiny urna, hogy az ember teste csak egy marék por és hamu. A földi küzdelmek, harcaink és futásunk elvégzése után, ha földi sátorházunk lerontatik – igen, a testből ennyi marad, lesz annyi, amennyi volt az első ember, Ádám teremtése előtt, por és hamu. Mert e világra nézve minden elmúlik. A virág is elhull, ha az Úr szele fuvall reá. Hol van most ebben a fagyos világban a nyári hímes rét? A drága emlékű Boriska néni pünkösdi rózsái sem illatoznak már csak egyre fakuló emlékeinkben. Ilyen az emberi élet is, eliramlik. Megemésztjük esztendeinket, mint a beszédet. Életünk az örökkévalósághoz mérve mint egy rövid örváltásnyi idő az éjszakában, mint egy tovatűnő pillanat, vagy mint a lehellet párája, mely rövid ideig tetszik, azután semmivé lesz. Ami egykor létező valóság volt, nincs többé. Aki egykor küzdött, remélt, szeretett és hitt, minden élők útján távozott a még ittmaradottak közül. Nincs itt, mert jobb hazába tért.

Mégis, mikor megfogja szívünket a múlt idő szele, mert megérezzük, hogy nincsen itt maradandó városunk, amikor látjuk a rohanó időt, akkor mi magunk is mintha szomorúbbak lennénk, mert átvillan bennünk a gondolat, hogy nekünk is előbb vagy utóbb mennünk kell ebből az olykor túlságosan is megszeretett világból, amikor majd minket búcsúztatnak a bánattól és az elválás fájdalmától könnyes szemekkel.

Mégse emésszen benneteket a bűbánat, mert Isten gyermekeihez nem illik a remény nélküli gyász. Most – igaz – mindannyiunk szíve szomorú, de a Mindenható akaratában meg kell nyugodnunk. Engedjétek, hogy igéjével és Ielke erejével vigasztaljon meg benneteket, hogy szeressen benneteket az Isten.

Pál apostol gyönyörű vallomása csendül ki a felolvasott igéből. Nem én választottam ki az ifjú Timótheushoz írott sorokat. A gyászjelentésre és a családi síremlékre is ez íratott fel, s ez fejezi ki legtömörebben elköltözött szeretettek, lelkipásztorunk életének értelmét és hitvallását. Ama nemes harcnak megharcolása, az Örökkévalótól kimért futás hűséges vállalása, a hitben való megmaradás, az igazság koronájának elnyeréséért, a mulandó világban Isten gyermekeként küzdő ember életének értelmet adó cél eléréseért, az üdvösség megnyeréséért.

Harc az élet, csupa küzdelem. Pál apostolé is az volt. Isten embere volt. A pogány népek nagy apostola lett élete meghatározó damaszkuszi útja után. A keresztyénség üldözőjéből lett a Krisztus evangéliumáért üldözötté, akit megköveztek, bebörtönöztek, fogolyként Rómába vittek, s ahol a Krisztus ügyéért talán vértanú halált is halt. Elköltözött testvéretek, hiveinek szeretett lelkipásztora, Nt. Filep Zoltán élete is a hit nemes harcának megharcolása volt. Nemes harcához, futása végzéséhez, a hit megtartásához adatott neki lelkipásztor-esperes édesapa, aki példaképként indíthatta és erősíthette szent hivatásában, s adatott neki halálíg hű édesanyja, a mi áldott emlékezetű kedves Boriska néninkben, aki elkísérte radostyáni lelkészi szolgálatába, aki mindvégig vele volt, aki segítője, támasza és erőforrása volt, a gyülekezeti szolgálat ellátásában a legnagyobb segítsége – írja róla fia 20 éves lelkészi jubileumán beszámolójában. Igen, a lelkészi hivatásban, az ő nemes harcának

megharcolásában nagyon nagy szüksége volt segítségre, vigasztalásra, támaszra, erőforrásra. A mindenható Isten ilyen családi háttérrel erősítette az ő futását, és erősít ma is benneteket futásotokban, Testvérei. Hirdette az ígét alkalmas és alkalmatlan időkben, szolgált közöttetek, most őt búcsúztatni jött hívei. Kezdte szent pályafutását exmittált segédlelkészként, 1957-ben Balmazújvárosban, Kabán, 1958-ban Tarpán, Debrecen-Árpád téren, folytatta segédlelkészként Cigándon, majd Ózdon. 1960. október 23-tól 32 éven át Radostyánban s mellette 1977-től 15 évig Sajólászlófalván, mindkét helyen odaadó hűséggel és szeretettel 1992. pünkösdig, betegsége kezdetéig. Hirdette az Örök Igét, s az Örök Igében a bűnbocsánatot és az örök életet. Örvendett veletek együtt, mikor örömben jártatok, keresztelte gyermekeiteket, szám szerint a két községben 372-t, konfirmálta ifjaitokat, szeretteiteket: 265 főt, eskette a jövődbe boldogan előretekintőket, 138 párt, s állt mellettetek gyászotokban egy-egy elköltözött kedvesetek ravatalánál összesen 356 alkalommal, hogy Isten vigasztaló ígését hirdesse.

S íme, a vigasztaló isteni ige most az ő ravatalánál bátorít és biztat benneteket. Hirdeti, hogyha az ember teste csak egy marék por és hamu is, de maga az Isten képere és hasonlatosságára teremtett ember mérhetetlenül több, éppen azért mert Isten képét és hasonlatosságát hordozhatja már itt e földi életben. Ennek az embernek hirdeti az örök isteni ige a feltámadást és az örök életet, hogy a hit nemes harcát harcolja meg félelem nélkül és bátran, Istenbe vetett bizodalommal. Ő tudta, hogy minden látszat ellenére, nem hiábavaló a mi fáradozásunk az Úrban. Mert van Isten kegyelméből örök jutalom, az igazság koronája, melyet megád az Úr, az igaz Bíró ama félelmes, de dicsőséges napon a hűen futóknak, a hitet mindvégig megtartóknak. Aki hisz énbennem – mondja a feltámadás győzedelmes Királya – annak örök élete van. Az örök élet, az üdvösség, a Krisztustól megígért örök jutalom.

Aki az életben, a nagy versenyben részt vesz, nem állhat meg. Nincs idő pihenésre, amint az olimpiai bajnoknak futnia kell a cél felé, úgy nekünk is, mert hamar lejár a kimért idő. „Hogy ne holnap sirjuk késő könnyeinket, Isten ma hív minket, Krisztus ma vár minket. Hiszen a ma mindig sürgető hatalom. Elfut a pillanat! Drága az alkalom!” Úgy kell futni, hogy közben betartsuk a versenyszabályokat és nehogy kárt valljunk a mi lelkünkben, még ha az egész világot meg is nyernénk. Úgy kell futni, hogy a hitet megtartsuk, mert az út végén az igaz Bíró vár, aki ítélt majd élőket és holtakat. Testvéretek és hű lelkipásztorunk sem állt meg életében nehéz lelkipásztori szolgálata során. Harcolta a hit nemes harcát, amikor sokan elfordultak Istenüktől és egyházuktól. Futotta pályáját, amíg futhatta azt a 69 esztendő, ami kegyelemből onnan felülről adatott neki. Nemcsak lelkészi munkavégzésben égette értetek élete lángját, hanem sokszor nehéz fizikai munkákban is részt vállalt veletek, hívei, akikkel örömben és szomorú órákban, jó és rossz sorban együtt élt. Hű volt a kevésen, hogy többre bizasson ezután, hogy az egy életen át vágyva várt Úr színről-színre megjelenjen neki, hogy Akit prédikált és hirdetett földi életében, bevezesse őt a megdicsőültek seregébe. Vallotta és hirdette, mint a családi sirra vésett másik ige: „...akár éljünk, akár haljunk, az Úr éi vagyunk...” Így futotta meg a pályát, mely 1933. május 11-én kezdődött Egerlövőben. Így élte meg a sok-sok küzdelmet, ifjúkorában a tudományok elsajátításában, a lelkipásztori szolgálatra való felkészülésben: a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumában, ahol 1952-ben érettségizett, Debrecenben, ahol teológiai tanulmányait végezte, majd a már említett lelkészi őrhelyein és szolgálataiban vagy községi képviselőként hosszú éveken keresztül Radostyánban. Mindezek továtütek és elmúltak. Elmúltak a szép emlékezetű legyesbényei napok a családi birtokon, s elmúlt az emberi erő feletti teherhordozás súlyos keresztje, a betegség hitet próbáló 10 esztendei fogsága, melyet türelemmel viselt a budapesti Schweitzer Albert Református Szeretotthonban, mindaddig, míg nemes lelke a Teremtő hívására hazatért 2002. december 14-én.

Élete áldott élet volt, mert áldássá lett mindazoknak, akik Isten ígését tőle hallották, s akik hallották és hittek, nyertek maguk is erőt hitük nemes harcának megharcolásához, az igazság koronájának, az örök élet elnyerésének krisztusi reményében, Legyen azért áldott az eltávozott emlékezte, őrizzéték hűen, mind, kik ismertétek és szerettétek. Legyen áldott az emléke, amikor többé már nem ő prédikálja: „...hogy szolgáljunk, amíg szolgálhatunk, és

készüljünk, amíg készülhetünk, és béküljünk, amíg békülhetünk...”, és szeressünk, amíg szerethetünk, „...mert elszáll a ma, mint suhanó madár, s jaj annak, aki a holnapra vár, és nincsen minden pillanatban készen, hisz tűnő lehellet az életünk.” Mostmár tűnő, lehellet életünk prédikálja azt, amit ő hirdetett, hogy az Isten szeretet, és a nemes hitharc megharcolása után az igazság koronája s az örök élet elkészítettett Krisztusban mindazoknak, akik vágyva várják annak megjelenését, aki feltámadás és örök élet.

A boldog feltámadás és az Isten országában való örömteli találkozás reményében búcsúzzatok tőle, Filep Zoltán testvéretekől, szeretett lelkipásztorunktól: testvérei, István és Tibor. Sógornője: Vera. Unokaöccsei családjukkal együtt; István és felesége, Éva, gyermekük: Charlotte; Tamás és felesége, Irén, gyermekeikkel: Borbálával, Dorottyával és Zoltánnal; unokahúga, Anikó férjével, Györggyel és gyermekeik: György és Tibor. Keresztgyermekai, a kiterjedt rokonság. Búcsúznak a sárospataki volt diáktársak nagy családjának tagjai a világ minden részén, teológus és lelkipásztor testvérei, ismerősei, barátai, volt gyülekezeteinek hívei. Búcsúzik a radostyáni és sajólászlófalvi presbitérium, a két község lelkipásztora, mint utódai a szent hivatásban, családjainkkal együtt. Búcsúzik a radostyáni községi önkormányzat polgármesterünkkel, a Schweitzer Otthon lakói és munkásai, a Filep-család barátai s a jelenlévő, végtisztességtévő keresztyén gyülekezet.

Porait a porok felett megálló, új életre támasztó, eljövendő Krisztust vágyva várva kísérik ki utolsó földi útján a temetőkertbe a nyitott családi sírhoz.

Mi pedig fussuk a pályát, harcoljuk hitünk harcát az Úr dicsőségére, „mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának: Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk... Mert azért halt meg és támadott fel és elevenedett meg Krisztus, hogy mind holtakon, mind élőkön uralkodjék.” Ámen.

Filep Zoltán Gusztáv református lelkipásztor. Született 1933. május 11-én Egerlövön dr. Filep Gusztáv alsó-borsodi esperes és Jeney Borbála gyermekeként. A Sárospataki Ref. Kollégium Gimnáziumában érettségizett 1952-ben. Theológiai tanulmányait Debrecenben végezte. Lelkipásztori szolgálatát exmittált segédlelkészként kezdte, 1957-ben Balmazújvárosban, Kabán, 1958-ban Tarpán, Debrecen-Árpád téren, folytatta segédlelkészként Cigándon, majd Ózdon. 1960. október 23-tól 32 éven át Radostyánban s mellette 1977-től 15 évig Sajólászlófalván rendes lelkipásztor, mindkét helyen odaadó hűséggel és szeretettel 1992. pünkösdig, betegsége kezdetéig. Idős édesanyjával 1995-ig laktak a radostyáni parókián. Innen a budapesti Schweitzer Albert Szeretetotthonba költöztek, ahol a radostyáni gyülekezet tagjai minden évben meglátogatták. Édesanyját, Boriska nénit 1997. júliusban temették el Mezőkeresztesen. Filep Zoltán nemes lelke a Teremtő hívására hitet próbáló, türelemmel viselt 10 esztendei betegsége után, 2002.

december 14-én hazatért. 2003. január 10-én temették el nagy hófúvásban nagy részvétellel Mezőkeresztesen a családi sírba. Temetésén a szent szolgálatban utódja, Várady Zsolt radostyáni és Hajdú Ferenc mezőkeresztesi lelkipásztorok, valamint teológus barátja Szabó Dániel volt egyházkerületi főgondnok szolgált. Legyen áldott emlékezete!

„Nézzétek a fügefát és a többi fákat. Amikor látjátok, hogy már kihajtanak, tudjátok, hogy közel van a nyár. E történetek láttára tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa.” Lukács ev.5:29-30.

Ébresztő, Amerika! (és Világ!)

Billy Graham lányával készítettek interjút a kora reggeli műsorban, és Jane Clayson, a riporternő megkérdezte tőle: „Hogyan engedhette meg Isten, hogy ilyesmi történjen?” Anne Graham nagyon mély, éleslátásra utaló választ adott: „Úgy hiszem, Istent nagyon elszomorítja, ami velünk történt, ám évek óta azt mondjuk neki: menj ki az iskoláinkból, menj ki a kormányunkból, és távozz az életünkben. És Ő, amilyen úriember, csendben hátrahúzódott. Miképpen várhatjuk el Istentől, hogy áldását és védelmét adja, ha egyben arra szólítjuk fel, hogy hagyjon bennünket egyedül?”

Ha nincs idő, legalább fúsd át ezt az írást. Tudom, nagyon sok levél ment körbe szeptember 11-ével kapcsolatban, de ez igazán el kell, hogy gondolkodtasson. A legutóbbi történések fényében... terrortámadások, iskolai lövöldözések, stb., lássuk csak, azt hiszem, ez akkor kezdődött, mikor Madeline Murray O'Hare (akit meggyilkoltak, testét nemrégén találták meg) panaszkodott, hogy nem akar imádságot az iskoláinkban, és mi azt mondtuk, rendben.

Azután valaki azt mondta, jobb, ha nem olvasunk Bibliát az iskolában... – a Bibliát, amely azt mondja: ne ölj, ne lopj és szeresd a szomszédodat (felebarátodat), mint magadat. És mi azt mondtuk, rendben. Aztán dr. Benjamin Spock azt mondta, ne fenekeljük el a gyermekeinket, ha rosszul viselkednek, mert a kis személyiségük megrongálódik, és lerombolhatjuk az önbecsülésüket (Spock fia öngyilkos lett). És mi azt mondtuk, egy szakember biztos tudja, miről beszél, és azt mondtuk, rendben.

Azután valaki azt mondta, hogy a tanárok és az osztályfőnökök jobb, ha nem fegyelmezik a gyerekeinket, amikor rendetlenül viselkednek. És az iskolai ügyintézők azt mondták, a tanári kar tagjai inkább ne is érintsék meg a diákokat, mert nem akarunk rossz reklámot az iskolának, és semmiképpen nem akarjuk, hogy bepereljenek bennünket (nagy különbség van a fegyvel-

mezés és megérintés, valamint a verés, pofozás, megalázás, megrúgás, stb. között!). És mi azt mondtuk, rendben.

Azután valaki azt mondta, hagyjuk, hogy diáklányaink abortuszt végeztessenek, ha akarnak, és nem kell, hogy ezt elmondják a szüleiknek. És mi azt mondtuk, rendben.

Azután egy bölcs vezető azt mondta, mivel a fiúk fiúk, és ügyis meg fogják tenni, adjunk fiú diákjainknak annyi óvszert, amennyit akarnak, és nem kell, hogy erről szüleiknek beszámoljanak. És azt mondtuk, rendben.

Azután valaki, az általunk jeletős posztra megválasztottak közül azt mondta, hogy nem számít, mit teszünk a magánéletben, ha elvégezzük a munkánkat. Újból egyetértve velük, azt mondtuk, nem számít, mit tesz valaki (beleértve akár az Elnököt is) a magánéletében, amíg van munkánk, és a gazdaság jól működik.

Azután valaki azt mondta, nyomtassunk újságokat meztelen nők képeivel és hívjuk ezt a női test szépsége feletti egészséges, természetes csodálatnak. És azt mondtuk, rendben.

Azután valaki eggyel tovább lépett ebben a csodálatban, és meztelen gyerekek képeit publikálta, majd tett még egy lépést, és ezeket elérhetővé tette az Interneten. És mi azt mondtuk: rendben, a szabad szólás joga feljogosítja erre őket.

És aztán a szórakoztató ipar azt mondta, csináljunk TV-műsorokat és mozifilmeket, amelyek az erőszakot, erkölcstelenséget reklámozzák és a tiltott szexet. És készítsünk olyan zenefelvételeket, amelyek bátorítanak a nemi erőszakra, kábítószer-fogyasztásra, gyilkosságra, öngyilkosságra, és különböző sátáni témákat dolgoznak fel. És mi azt mondtuk, ez csak szórakozás, nincs is rossz hatása, és különben sem veszi senki komolyan, úgyhogy csak hadd menjenek.

Most pedig feltesszük magunknak a kérdést: miért nincs a gyermekeinknek lelkiismerete, miért nem tudnak különbséget tenni jó és

rossz között, és miért nem okoz nekik problémát, hogy megöljék az idegeneket, osztálytársait, saját magukat.

Talán, ha elég hosszan és keményen gondolkodunk rajta, ki tudjuk találni. Azt hiszem, elég sok köze van ahhoz, hogy „**AZT ARATJUK, AMIT VETÜNK.**”

„Kedves isten, miért nem mentetted meg azt a kislányt, akit megöltek az osztályban? Tisztelettel, Egy Érintett Tanuló” és a válasz: „Kedves Érintett Tanuló! Ki vagyok tiltva az iskolákból. Tisztelettel, Isten.”

Furcsa, milyen egyszerű az emberek számára megvetni, kidobni Istent, zagyvaságnak, értelmetlenségnek tartani üzenetét, aztán csodálkoznak, miért megy pokolra a világ. Furcsa, mennyire elhisszük, amit az újságok írnak, de megkérdőjelezzük, amit a Biblia mond. Furcsa, hogyan mondhatja valaki „Hiszek Istenben”, miközben a Sátánt követi, aki egyébként szintén „hisz” Istenben.

Furcsa, milyen gyorsan készek vagyunk az ítélkezésre és mennyire nem a megítélésre. Furcsa, milyen gyorsan továbbküldjük viccek ezreit, és bozótúzként terjednek a köztudatban,

de ha a z Úrról szóló üzenetekkel tesszük ezt, az emberek kétszer is meggondolják, mielőtt továbbítanák.

Furcsa, hogy az erkölcstelen, durva, vulgáris és obszcén szabadon áramlanak a világhálózaton, miközben az Istenről való nyilvános beszédet elnyomják az iskolában és a munkahelyen.

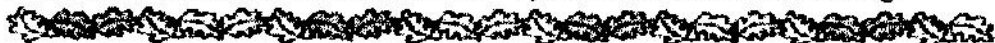
Furcsa, hogyan lehet valaki Krisztusért lánggal lobogó vasárnap, és láthatatlan keresztén a hét további részében.

Nevetsz?

Furcsa, hogy mikor továbbítod ezt az üzenetet, nem fogod sokaknak a listádon elküldeni, mert nem vagy biztos afelől, hogy mit hisznek, mit fognak gondolni rólad, ha ezt teszed. Furcsa, hogy jobban érdekel, amit az emberek, mint amit Isten mond rólam.

Gondolkozol?

Add tovább, ha úgy gondolod, hogy megéri. Ha nem, akkor csak szabadulj meg tőle... Senki nem fogja megtudni, hogy ezt tetted. Azonban, ha kidobod ezt az elmékedést, akkor ne ül vissza, és ne panaszkodj arról, hogy milyen rossz bőrben van a világ!

DÖMÖTÖR TIBOR: ÚJ ESZTENDŐ

Új napok,	Új keresztek,	Új kín terhek.
Új remények,	Új hívők,	Új bölcsők,
Új órák.	Új elvesztek.	Új könnycseppek,
Új rejtélyek,	Új álmok,	Új bűnök,
Új arcok,	Új szerelmek,	Új kegyelmek.
Új veszélyek,	Új bajok,	Új ígék,
Új harcok,	Új félelmek.	Újult lélek,
Új színfények.	Új rangok,	Új hitben
Új utak,	Új füst tervek,	Újra élek.
	Új hangok,	

**„MEGSZÁRADT A FŰ, ELHULLT A VIRÁG;
DE ISTENÜNK BESZÉDE MINDÖRÖKRE
MEGMARAD!”**

(ÉSAIÁS 40:8.)

A PITYPALATTY VÖLGY KÉT NÉPSZÁMLÁLÁS VALLÁSI ADATAINAK TÜKRÉBEN (2001. és 1851.)

I. 2001.

	rel.	r. k.	g. k.	ev.	más	nem tart.	nem nyil.	ismen	össz. lak.	
Kondó	439	144	40	2	2	6	12	0	645	(fő)
	68,06	22,33	6,20	0,31	0,31	0,93	1,86	0,00	100,00	(%)
Parasznya	647	197	63	3	48	149	177	3	1.287	(fő)
	50,27	15,31	4,90	0,23	3,73	11,58	13,75	0,23	100,00	(%)
Radostyán	465	83	21	0	10	34	35	10	658	(fő)
	70,67	12,61	3,19	0,00	1,52	5,17	5,32	1,52	100,00	(%)
Sajókápolna	306	71	10	1	7	24	16	3	438	(fő)
	69,86	16,21	2,28	0,23	1,60	5,48	3,65	0,68	100,00	(%)
Slászlófalva	371	43	9	1	12	25	9	3	473	(fő)
	78,44	9,09	1,90	0,21	2,54	5,29	1,90	0,63	100,00	(%)
Varbó	794	122	28	5	46	98	80	1	1.174	(fő)
	67,63	10,39	2,39	0,43	3,92	8,35	6,81	0,09	100,00	(%)
Együtt	3.022	660	171	12	125	336	329	20	4.675	(fő)
	64,64	14,12	3,66	0,26	2,67	7,19	7,04	0,43	100,00	(%)

II. 1851.

	rel.	r. k.	zsidó	össz. lak.	
Kondó	395	12	5	412	(fő)
	95,87	2,91	1,21	100,00	(%)
Parasznya	779	20	16	815	(fő)
	95,58	2,45	1,96	100,00	(%)
Radostyán	707	8	15	730	(fő)
	96,85	1,10	2,05	100,00	(%)
Sajókápolna	607	0	10	617	(fő)
	98,38	0	1,62	100,00	(%)
Slászlófalva	382	0	0	382	(fő)
	100,00	0	0	100,00	(%)
Varbó	611	18	8	637	(fő)
	95,92	2,83	1,26	100,00	(%)
Együtt	3.481	58	54	3.593	(fő)
	96,88	1,61	1,50	100,00	(%)

A Pitypalatty Völgy vallási statisztikája alapján a következő megjegyzéseket, észrevételeket vetem papírra. A völgy hat faluja ma is többségében református. Százalékarányban legkevesebb református Parasznyán él (50%), legtöbb Sajólászlófalván (78%). Református szemszögből egyedül Parasznya a völgy átlaga alatti. A római katolikusok számaránya Kondón a legmagasabb (22%) és Sajólászlófalván a legalacsonyabb (9%). Római katolikus szemszögből a völgy átlaga alatti Radostyán, Sajólászlófalva és Varbó. Görög katolikus szintén Kondón van legnagyobb százalékban (6%-nál kicsit több), legkisebb százalékban Sajólászlófalván (2% alatti.) Görög katolikus a völgy átlagánál kisebb százalékban van Radostyánban, Sajókápolnán, Sajólászlófalván és Varbón. Ágostai hitvallású evangélikus elenyésző százalékban van, a völgy lakosságának csupán egynegyed százaléka. Sehová nem tartozónak legkisebb százalékban Kondón vallották magukat, legnagyobb százalékban Parasznyán. Ugyancsak Parasznyán voltak majd kétszer olyan százalékban azok (a völgy átlagához mérten), akik nem nyilatkoztak vallási hovatartozásukról. A „kisegyházaknak” mondottakhoz tartozók (baptista, pünkösdistá, öskeresztyén, jehovista) egyrészt a „más” kategóriában, másrészt a „nem nyilatkozott” kategóriában szerepelnek. A vallásukról nem nyilatkozottak számát gyarapíthatja még olyan is, aki egyébként valamely történelmi egyházhoz tartozna (pl. a református többségű völgyben

az atheista évtizedek „szocialista” bányászvilága miatt vallásuktól, egyházuktól elidegenedett reformátusok; és ezen felül még szórványhelyzetük miatt is szekularizálódott római és görög katolikusok). A statisztika hiánya, hogy nem tünteti fel az ortodox (görög keleti) vallást. Magukat zsidónak vallók nincsenek a hat községben, ezért nem szerepeltetem e kategóriát a táblázatban (Szentpéteren is csak 2 fő). Vallási alapon leghomogénebb községnek Sajólászlófalva mutatja magát, legvegyesebbnek pedig Parasznya (legtöbb r.k., g.k., más vagy nem nyilatkozott). Magyarázatul szolgálhat az, hogy Parasznya több szempontból is központ (volt közös tanács székhelye, körzeti általános iskola, körjegyzőség, közös fenntartású óvoda, erdészeti központ), s ezért nagyobb a népesség fluktuációja, migrációja s a kötődések híjával az egyháztól való eltávolodása, szekularizációja. Továbbá Parasznyához tartozik Baross-akna jórészt nem református cigányságával, valamint a Radostyántól önkényesen elcsatolt területen épült bányászkolónia, ahová az ország sok vidékéről érkeztek telepesek, ezzel csökkentve a reformátusok százalékarányát. A völgy átmenő forgalma pedig teljesen Parasznya főutcáján halad. Ezzel szemben Sajólászlófalva az országúttól beljebb fekvő, nincs átmenő forgalma, viszonylag zárt település kevés beköltözőttel. A Kondón élők kötődnek legnagyobb százalékban valamely felekezethez (97%-ban). 90% feletti még e szempontból Sajólászlófalva (92%), valamint Sajókápolna (90%).

Tanulságos összehasonlítani a két táblázatot. Az elmúlt 150 év során a helyi őslakosság (a reformátusság) számaránya legalább 30%-kal, lélekszáma legalább 459 fővel csökkent a völgyön (nem csak nem reformátusok telepedtek be). A reformátusság lélekszáma csak Kondón és Varbón növekedett. Kondón 44 fővel, Varbón pedig 183 fővel (a betelepültek közötti reformátusok és a helybenlakó ref. őslakosság szaporodása? révén), ám a reformátusok arányszáma ezeken a településeken is lecsökkent. A legnagyobb apadás Sajókápolnát sújtja, 179 fővel. Ennek talán Sajószentpéter közelsége is oka, ha nagyobb mértékű volt az elvándorlás. Megemlítendőnek tartom, hogy Fényes Elek 150 év előtti statisztikája nem mutat a völgyön görög katolikus jelenlétet. 1851-ben még csak Sajószentpétert érte el ez az újjabbkori népességvándorlás (30 g.k. élt ott). A görög katolikuság eredeti elterjedése Abaúj vármegye keleti felén annak közepéig tartott, Borsodban Sajópálfala, Felsőzsolca egykori tót vagy még inkább eltótosodott ruszin településekkel nyugat felé be is zárult. (Azért gondolok a ruszinokra, mert az ő vallásuk volt a görög katolikus.) Az újjabbkori népességvándorlás az egykor szinte teljesen ref. vidéken a római katolikusok megjelenése és számuk növekedése mellett a görög katolikusok nyugat felé történő terjedésével kimutatható, vizsgálható. Összehasonlítva a két táblázatot, megállapíthatjuk, hogy az őslakosság (gyakorlatilag a reformátusság) lélekszáma csökkent a völgyön 150 év során (minimum 13%-kal, azonban a beköltözők között is voltak reformátusok, ezért ez még több). A csökkenésnek két oka van: 1., elvándorlás a jobb életkörülmények reményében; 2., a jobb életkörülmények hitetlen remélésével azon szülőknél, akik „gazdasági-gazdagsági” megfontolásból nem vállaltak egynél vagy kettőnél több gyermeket. Az egykori zsidó szórvány teljesen eltűnt 1944-ben, nem demográfiai, nem is gazdasági okból, hanem istentelen genocidium által. A vallási adatok nem alkalmasak az esetleges református betelepülőök nyomunkövetésére, de a másvallásúakéra igen.

Érdekes lehet a 150 év előtti vallási összetétel elemzése is. A gyakorlatilag homogén református községek közül akkor is Parasznya volt a „legvegyesebb” vallású, a legreformátusabb Sajólászlófalva, ahol mind a 382 lakos helvét hitvallású volt. Ennek okai akkor is azok voltak – Baross-akna és a bányászkolónia mellőzésével – amelyeket a mai helyzettel kapcsolatban fentebb említék.

Várható tendenciák a népesség vallási összetételével kapcsolatosan: hosszú távon egy országon belül is a kiegyenlítődés felé tolódnak el az arányszámok. Nincs olyan ereje – sajnos – református egyháztagjaink hitéletének, hogy a beköltözőtöket asszimilálná saját vallásába. Olyan református öntudatról sincs már szó (volt-e valaha?), mely előnyben részesítené saját hitsorsosait akár a párvalasztásban, akár az élet más területein. A nem reformátusok térhódításának már említett oka az is, hogy kevesebb gyermek születik református, mint nem református családokban. Ma csonka Magyarországnak csak 16%-a református. Borsod-Abaúj-Zemplén megyének 26%-a református vallású. A Pitypalatty-völgy 64,64%-ával így is jóval az országos és a megyei átlag felett van. A völgy természeti adottságai, Miskolc (ahol 22,5% református), Sajószentpéter (29,2% ref.), Kazincbarcika (26,8% ref.) közelsége feltehetően tovább erősíti az újjabb betelepüléseket, s ezek által a reformátusság arányszámának csökkenését eredményezhetik majd.

(Fényes Elek: Magyarország geographiai szótára, 1851.; Központi Statisztikai Hivatal, Népszámlálás—2001. 5. kötete)

Várady Zsolt lp.

MESE FELNÖTTEKNEK

Heltai Gáspár: Száz fabulájából (Esopus nyomán)*

A férfiúról, fejszéről és fákról

Egy férfiú csináltata magának egy fejszét. Midőn azt az erdőre vitte volna, könyörge az erdőbeli fáknak, hogy egy kemény darab fát adnának őnéki, hogy nyelet csinálna abból a fejszébe. Tanácsot tartának egymással a fák, és azt végezték, hogy az olajfa, miérthogy szíusb volna a több fáknál, egy ágat adna néki, hogy az ember fejszenyelet csinálna belőle. Az olajfa odaadá az egyik ágát, és az ember nyelet csinála belőle a fejszébe. Midőn azt megkészítette volna, a fáknak kezdde menni, és egyenként le kezdi azokat vágni, akármely nagyokat is. És mondá a töllyfa a többinek: „Jól vagyon! Ugyan úgy kell bolondoknak! Ez a mi bolondságunknak az igaz jutalma. Miért adtunk a fejsze nyelére való fát oda? Ha nyele nem volna, nem vághatna véle. Jaj, bolondul cselekedtünk!”

ÉRTELME

E fabula arra int, hogy eszes légy, és eszedbe vegyed, midőn ellenséged tanácsot és segítséget kíván tőled, hogy úgy adj tanácsot néki, és úgy segítsed, hogy tönnen tanácsodból és segítségedből arcól ne támadjon reád, és veszedelmedre ne járjon. Ellenségödet ne gyűlöljed, ne kergössed, és bosszúállásra ne igyeközzél, de azonközbe úgy adj tanácsot és segítsed, hogy abból erőt és birodalmat ne vehessen rajtad. Mert ha te istenes lévén, megsegéted, és jól tész véle, netalántám ő istentelen, és a tiedből arcól támad reád, és nyavalyába és nyomorúságban ejt. Ezért mondja a bölcs: Ellenségednek soha

ne higgy! Ha kedig megkérded: Mint kell tehát segíteni? Ím, reá tanít a bölcs: A te forrásodat meg ne rekesszed – úgymond -- , hanem hadd folyjon ki folyásokban, de a forrást avagy kútfejet magadnak tartsad; te légy annak ura, és bírdjad azt. Szent Pál ezt mondja: Úgy adjatok alalmazsnát, nem hogy más hivolkodjék belőle, tü ködig gyötörölmes szükségben legyetek. A régi eszes magyarok ezt mondták: Hallod-é, kötve higgyed komádat!

A kakasról és gyöngyről

Egy kakas a szeméten vakargatván keres vala mit enni. És találá egy szép gyöngyöt. Látván kedig (pedig) azt mondá: „Bezzek szép fénes állatot találtam. De metszek(mit teszék) vele? Nem adnék egy árpaszömet rajta etc.”

ÉRTELME

A bölcs Ezópus e fabulával megcsúfolja a tudatlan és goromba népeket, kik semmi írást avagy egyéb szép mester és bölcs dolgokat nem tanoltanak, és miérthogy ítélet nélkül valók, nem tudják azokat megböcsülni. Avval kedig megalégösznek, hogy valami foldozással ételtitált és a mindennapi életre valót találhatnak. Mint a szebeni szöcs mondja volt, midőn a szép török lovat dicsirik volt előtte: „Bizony szép és kellemes marha volna, ha ködment tudna csinálni. De nem tud! Mire való ez okaért?”

*Heltai Gáspár (?1490-1574.) Szász családban született, csak később tanult meg magyarul. Kolozsvári plébánosként 1544-től sikerrel terjesztette a reformáció tanait. Itt alapított nyomdájában számos művet tett közzé. A teológia mellett történetírással és meseköltéssel is foglalkozott. A lutheránus elvektől eltávolodva Kálvin híve lett, de élte végén az antitrinitárius Dávid Ferenchez csatlakozott. (Egyháztörténelmi tankönyv és tanári kézikönyv, p. 212. Rcf. Pedagógiai Intézet, 1999.)

A RADOSTYÁNI EGYHÁZKÖZSÉG 2002. ÉVI STATISZTIKÁJA

Megkereszteltünk: 3 fiú, 4 leányt, összesen 7 főt. Ebből 3 nem helybeli, a 4 helybeli közül egy felnőtt keresztségben részesült. Név szerint a megkeresztelttek: Kövesdi Darinka, Ragány Livia Katalin, Szendrei-Nagy Dóra, Csendi Sándor Ferenc, Vadnai Géza, Lukács Lajos Ferenc, André Antónia.

Konfirmált 5 fiú és 4 nő, összesen 9 fő. Ebből 2 varbói, 1 felnőtt konfirmáció volt. Koós Balázs, Mácsi Zoltán, Ruzsó József, Szikszai László, Csipkés Éva, Kacsúr Juliánna, Kovács Ágnes, Simon Zsuzsanna, Vadnai Géza.

2002-ben esküvő nem volt a Radostyáni Egyházban.

Eltemettünk 12 főt, 6 fiú és 6 nőt. Ezek közül egyet Parasznyán, egyet Sajószentpéteren, egyet román katólika szertartással. Özv. Dzsupsin Györgyné Szobonya Erzsébet 84 é., Demeter József 54 é., Demeter Géza 63 é., Goór Gyula 45 é., Juhos Andrásné Borók Erzsébet 74 é., Kelemen István 25 é., Tóth István 58 é., özv. Juhász Imréné Zakár Irma 78 é., Bakos Máttyás 80 é., özv. Nyerges Józsefné N. Szabó Irma 76 é., Juhász Jánosné Veres Erzsébet 70 é., özv. Lukács Lászlóné Vadnai Irma 81 é. Atyánkfiait és testvéreinket az Úrban. Nem egyházi szertartással temették el a jehovista szektához tartozott özv. Csellei Gábornét.

Istentisztelet volt az évben (vasárnapi, hétköznapi, bűnbánati, ünnepi, alkalmi, kivéve a temetést) 145-ször.

Ezeket összesen 3310-en voltak, 22,8 fő/istentisztelet.

Egyházfenntartói járulék: 515.200.-, perselypénz: 315.881.-

Úrvacsora 7-szer volt, kenyeret és bort adtak: bőjtire ifj. Kós Jenő, húsvétra özv. Hausel Pálné, pünkösdre Juhász János, konfirmációra özv. N. Szabó Lajosné, újkenyérre N. Szabó György, újborra özv. Bartus Istvánné, karácsonyra Gál Gyula. Isten dicsőségére adományok: Deák Zsuzsanna 1.000.-, Szikszai László 2.000.-, Kós Jenő 1.000.-, Kassai István 2.000.-, Szobonya Teréz 2.000.-, N.N. 5.000.-, Árva Ferenc 1.000.-, özv. Demeter Józsefné 5.000.-, Sarkadi István 10.000.-, özv. Demeter Gézáné 1.000.-, Király Béla 10.000.-, N.N. 5.000.-, Bárányné Pucskok Márta 3.500.-, Árva Ferenc 10.000.-, özv. Goór Gyuláné és fia 2.000.-, Goór Mónika 1.000.-, id. Goór Gyula 2.000.-, Madarász Gyula 2.000.-, özv. Goór Bálintné 1.000.-, Goór Attila 1.000.-, özv. Tóth Sándorné 1.000.-, Soós Lajos 2.000.-, özv. Tóth Istvánné 5.000.-, özv. dr. Karácsonyi Jánosné 2.000.-, Sarkadi István 9.500.-, özv. Nánási Józsefné 2.000.-, Papp József 2.500.-, özv. Demeter Károlyné 1.500.-, ifj. Kuttor László 2.000.-, özv. Bata Imréné 5.000.-, özv. Hausel Pálné 2.000.-, Gál Gyula 2.000.-, özv. Fóris Sándorné 2.000.-, összesen 106.000 forint.

Mőzs-Tolnai parókiára: 2.300.-, Járdánházára, gyűl. ház építésre: 3.000.-, gyülekezeti házukra: özv. Tóth Sándorné 1.000.-, N. Szabó György 2.000.-, özv. N. Szabó Jánosné 1.000.-, Kuttor László 1.500.-, Koós Ferenc 2.000.-, özv. Hausel Pálné 1.000.-, özv. N. Szabó Lajosné 1.000.-, összesen: 9.500.-

Emlékharangszó volt: Kós Jenő apósának, Kapáló Imre, Juhász Józsefné, Bartus István, Király Györgyné emlékére.

Legátus 3-szor volt: húsvétkor Batári Zoltán V. é. Debreceni th. 20.000.-,

Pünkösdkor Molnár Virág V. é. Debreceni th. 20.000.-, karácsonykor Csordás Dóra VI. é. Debreceni th. 20.000.-.

DÍJTÉTELEK A RADOSTYÁNI EGYHÁZ TEMETŐJÉBEN 2003. JANUÁR 1-TŐL:

A radostyáni egyházat fenntartókra nézve a presbitérium továbbra is érvényben tartja az eddigi kedvezményeket, t. i. sem az egyházközség temetőjébe való betemetkezésért, sem a harangszóért nem kell külön fizetni.

Az egyházközség temetőjébe való betemetkezés annak, aki máshol volt egyháztagnak (pl. innen elszármazott, de halálakor nem itt élt) és az egyházfenntartói járulék fizetés hitelt érdemlő módon bizonyított valamely történelmi felekezetenél (református, ágostai hitvallású evangélikus, anglikán, római katolikus, görög katolikus vagy ortodox felekezetenél), annak itteni temettetése esetén 15.000 forintra mérsékli az egyházközség pénztárába fizetendő összeget, meghagyva a harangozásért való fizetésmentességet.

Radostyánban lakó és élő temettetésekor a fenti kedvezmény (máshol volt egyházfenntartó) nem áll fenn, úgy tekintendő, mint a nem egyházfenntartó.

Nem egyházfenntartó radostyáni temettetése esetén 30.000 forintra emeli a ref. egyház temetőjébe való betemettetésért fizetendő összeget, valamint a harangozásért továbbra is 5.000 forint fizetendő.

PRESBITÉRIUM

HÍREK, HIRDETÉSEK

Március 2-án, vasárnap délután **szeretetvendégséget rendez a radostyáni egyház a kulturházban**. Erre az alkalomra (is) minden testvérünket szeretettel hívjuk és várjuk. Színi előadást fognak adni a **sárospataki gimnázium diákjai Victor István vallásánáruk vezetésével**. Vendégeink lesznek a **lászlófalvi gyülekezet tagjai**.

Böjti úrvacsorát március 9-én, vasárnap délelőtt osztunk. **Előtte bűnbánati istentiszteleteken készülhetünk** a szent vendégségbe csütörtökön, pénteken és szombaton este.

Január 11-én **eltemettük Nt. Filep Zoltán nyugalmazott lelkipásztorunkat** a mezőkeresztesi temetőben családi sírboltjukba.

Február 15-én felszentelték a Tiszáninneri Egyházkerület újonnan választott püspökét, **Csomós József gönci lelkipásztort**. Szép és emlékezetes istentiszteleten vehettünk részt. A **beiktatott püspököt** köszöntötte a többi egyházkerület püspöke és dr. Orbán Viktor miniszterelnök.

A lelkipásztor minden Radostyánban élő református vallású iskolás gyermeket hív és vár **szerda esténként 5 órai kezdettel a gyülekezeti házba hittanórára**.

Gyülekezeti termünket barátságosabbá szeretnénk tenni, ezért 1 m 30 cm magasságig **körbelambériáztatnánk**. **Meghirdettük a külön perselyes adakozást erre a célra**. Minden adományt köszönettel fogadunk.

Március 15-én, nemzeti ünnepünkön 10 órakor kezdődik megemlékezésünk a templomban.

A **„Radostyán 1762. évi harangtornyáért” alapítvány** kuratóriuma köszönetet mond mindazoknak, akik az elmúlt esztendőben jövedelemadójuk egy százalékával támogatták az alapítványt, és ezúton teszi közzhírré, hogy a **2001-ben** jóváírt összeg az egy százalékokból **67.869 forint** volt, **2000-ben** pedig **83.691 forint**.

A Magyarországi **Lepramisszió** céljaira összegyűjtött adományt, **3.500 forintot** elküldtük nekik.

A pitypalatty-völgyi **Soli Deo Gloria Énekkar** próbáit **péntekenként ½ 5 órai kezdettel** tartja a radostyáni egyház gyülekezeti termében. Minden érdeklődőt és énekelni szeretőt várnak.

Megalakult és bíróságilag is bejegyeztetett a **Pitypalatty-Völgyért Polgári Egyesület**. Az egyesület a völgy közéletének és kulturális tevékenységének felvirágoztatására jött létre. Rendezvényeire, munkájába való bekapcsolódásra szeretettel várják a völgyért tenni akaró polgárokat. Az egyesület székhelye: Radostyán, Kossuth u. 4., telefon: 424-570. Az egyesület alelnöke: Molnár Attila, elnöke: Várady Zsolt.

A Magyarországi Református Egyház legfelsőbb szerve, a **Zsinat** az egyházfenntartással kapcsolatban a következő törvényt hozta **2002-ben**:

„Az egyháztág hitből fakadó kötelessége, hogy egyházfenntartói járulékot fizessen, amelynek mértékét az egyházközség presbitériuma határozza meg, azonban nem lehet kevesebb, mint az egyháztág jövedelmének legalább 1 %-a.”

(I. tv. 3. fej. 9. §. 2. bek.)

RADOSTYÁNI SION

A Radostyáni Református

Egyház Lapja

Szerkesztő és Kiadó:

Várady Zsolt József

lelkipásztor

3776 RADOSTYÁN

Kossuth L. utca 2-4. szám

E-mail:

varadyzsolt@freemail.hu

Telefon: 48/424-570

Megjelenik: Igény szerint,

évente legalább egyszer

Ára: 50 Forint

Lapunknak szánt írásait, észrevételeiket a fenti címre kérjük.

XI. évfolyam 1. szám

(24. szám)

2003. böjt hava

Legfontosabb

hireinket olvashatják a

www.parokia.net

honlapon.

„VIGYÁZZATOK AZÉRT, MERT NEM TUDJÁTOK, MELY ÓRÁBAN JÓ EL A TI URATOK.” (Máté 24:42.)